

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (deseto vijeće)

21. listopada 2021.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Direktiva 2012/13/EU – Pravo na informiranje u kaznenom postupku – Članak 6. stavak 3. – Prava na informiranje osumnjičenika ili okrivljenika o njihovim pravima – Članci 47. i 48. Povelje Europske unije o temeljnim pravima – Nacionalno zakonodavstvo koje ne predviđa postupovno sredstvo za ispravljanje nejasnoća i nedostataka u sadržaju optužnice nakon pripremnog ročišta”

U predmetu C-282/20,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Specializiran nakazatelen sad (Specijalizirani kazneni sud, Bugarska), odlukom od 22. lipnja 2020., koju je Sud zaprimio 26. lipnja 2020., u kaznenom postupku protiv

ZX-a,

uz sudjelovanje:

Specializirane prokurature,

SUD (deseto vijeće),

u sastavu: C. Lycourgos (izvjestitelj), predsjednik četvrtog vijeća, u svojstvu predsjednika desetog vijeća, i I. Jarukaitis i M. Ilešič, suci,

nezavisni odvjetnik: A. Rantos,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za češku vladu, M. Smolek i J. Vlácil i T. Machovičová, u svojstvu agenata,
- za mađarsku vladu, M. Fehér i M. Tátrai, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, P. Van Nuffel, M. Wasmeier i I. Zaloguin, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

* Jezik postupka: bugarski

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 6. stavka 3. Direktive 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informiranje u kaznenom postupku (SL 2012., L 142, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 48.) te članka 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru kaznenog postupka koji je pokrenut protiv osobe ZX zbog posjedovanja lažnog novca.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodne izjave 14., i 41. Direktive 2012/13 glase:

„(14) [...] [Ovom] se [Direktivom] utvrđuju zajednički minimalni standardi koji se imaju primjenjivati u području informacija o pravima osoba i o optužbama protiv osoba osumnjičenih ili okrivljenih da su počinile kazneno djelo koje se tim osobama trebaju dati s ciljem poboljšavanja uzajamnog povjerenja između država članica. Ova se Direktiva temelji na pravima utvrđenima u Povelji, a posebno na njezinim člancima 6., 47. i 48., te se njome nadograđuju članci 5. i 6. [Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP)], kako ih tumači Europski sud za ljudska prava. [...]”

[...]
- (41) Ovom se Direktivom poštuju temeljna prava i načela koja su priznata Poveljom. Ovom se Direktivom posebno teži promicanju prava na slobodu, prava na pošteno suđenje i prava na obranu. Stoga je ovu Direktivu potrebno u skladu s time provoditi.”
- 4 Člankom 6. stavcima 3. i 4. te direktive, naslovljenim „Pravo na informiranje o optužbama”, propisuje se:

„3. Države članice osiguravaju da se najkasnije po dostavljanju optužnice sudu, pruže detaljne informacije o optužbama, uključujući vrstu i pravnu kvalifikaciju kaznenog djela, kao i vrstu sudjelovanja od strane okrivljene osobe.

4. Države članice osiguravaju da osumnjičenici ili okrivljenici budu žurno obaviješteni o svim promjenama informacija koje su pružene u skladu s ovim člankom, kada je to potrebno radi osiguravanja pravičnosti postupka.”

Bugarsko pravo

- 5 Člankom 246. stavcima 2. i 3. Nakazatelno-procesualen kodeksa (Zakonik o kaznenom postupku) propisuje se:

„2. U dijelu optužnice koji se odnosi na činjenično stanje navode se: kazneno djelo koje je okrivljenik počinio; vrijeme, mjesto i način počinjenja kaznenog djela; žrtva i iznos štete; [...]

3. u izreci optužnice navode se: [...] pravna kvalifikacija počinjenog djela [...]

- 6 Članak 248. stavci 1. i 3. Zakonika o kaznenom postupku glasi:

„(1) Sljedeća pitanja iznose se na pripremnom ročištu:

[...]

3. je li tijekom prethodnog postupka počinjena bitna povreda postupka koja se može ispraviti i koja je dovela do ograničavanja postupovnih prava okrivljene osobe, žrtve ili njihovih pravnih sljednika?

[...]

(3) Na raspravi pred prvostupanjskim, žalbenim i kasacijskim sudovima nije dopušteno osporavati povrede postupovnih prava iz stavka 1. točke 3. koje nisu bile predmet rasprave na pripremnom ročištu, uključujući na inicijativu suca izvjestitelja, ili koje se smatraju beznačajnima.”

- 7 U skladu s člankom 249. stavkom 2. tog zakonika:

„Kad je postupak prekinut na temelju članka 248. stavka 1. točke 3. [Zakonika o kaznenom postupku], sud rješenjem vraća predmet državnom odvjetniku u kojem se navode počinjene povrede.”

- 8 U skladu s člankom 287. stavkom 1. navedenog zakonika „državni odvjetnik sastavlja novu optužnicu kad tijekom sudske istrage utvrdi da ima razloga bitno izmijeniti činjenično stanje u optužnici ili primijeniti zakon koji određuje strože sankcije”. U skladu sa stavkom 3. tog članka izmjenu optužnice prate jamstva obrane, odnosno da se predmet na zahtjev obrane odgodi kako bi se obrana mogla pripremiti s obzirom na izmijenjenu optužbu.

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 9 ZX je kazneno gonjen u Bugarskoj jer je 19. srpnja 2015. posjedovao lažan novac koji se koristi kao sredstvo plaćanja u zemlji i inozemstvu, odnosno 88 novčanica od 200 eura za koje je znao da su krivotvorene, protivno članku 244. stavku 2. Kaznenog zakona u vezi sa stavkom 1. tog članka.
- 10 Na pripremnom ročištu se posebno raspravljalo o zakonitosti optužnice. Osoba ZX nije osporavala njezinu zakonitost te je nadležni sud odlučio da je ta optužnica u formalnom smislu zakonita.

- 11 Međutim, nakon što je prikupio sve dokaze tijekom ocjene jesu li ispunjeni uvjeti za saslušanje stranaka i donošenje presude, taj je sud utvrdio određene nejasnoće i praznine u optužnici koje nisu bile otkrivene na pripremnom ročištu. Naime, prije svega, trajanje tijekom kojeg je okrivljenik imao 88 krivotvorenih novčanica nije precizno navedeno, zatim je optužnica nepotpuno opisala pravna obilježja kaznenog djela i, naposljetku, počinjena je pogreška u navođenju odredbi bugarskog kaznenog prava koje su navodno povrijeđene.
- 12 Na raspravi održanoj 12. lipnja 2020. sud koji je uputio zahtjev skrenuo je pozornost na te nedostatke koje optužnica sadržava. Tada je Specializirana prokuratura (Specijalizirano državno odvjetništvo, Bugarska) (u daljnjem tekstu: državni odvjetnik) izrazila želju da se nedostaci odmah isprave izmjenom optužnice. Osoba ZX navela je da, unatoč nedostacima kod pravne kvalifikacije činjenica, nema osnove za izmjenu optužnice na temelju članka 287. Zakonika o kaznenom postupku. Osoba ZX predložila je sudu koji je uputio zahtjev da ispravi te pogreške u svojoj presudi kako bi se u njima precizirala ispravna pravna kvalifikacija kaznenog djela.
- 13 Sud koji je uputio zahtjev navodi da je u okviru glavnog postupka dužan ocijeniti može li, uzimajući u obzir izjavu državnog odvjetnika na raspravi u glavnom postupku, ispraviti te postupovne nedostatke optužnice koje smatra bitnima i za koje smatra da sprečavaju dobro odvijanje kaznenog postupka.
- 14 U tom pogledu smatra da je navedene nedostatke trebalo utvrditi na pripremnom ročištu, prekinuti sudski postupak i vratiti predmet državnom odvjetniku uz uputu da ih ispravi i da sastavi novu optužnicu. Međutim, to nije učinjeno. Također ističe da, nakon zakonodavne reforme donesene 2017. (u daljnjem tekstu: reforma iz 2017.), iz članka 248. stavka 3. Zakonika o kaznenom postupku proizlazi da se takva mogućnost može iskoristiti samo na pripremnom ročištu, s obzirom na to da bugarski zakon ne predviđa mehanizam za ispravljanje takvih nedostataka koje sadržava optužnica nakon tog ročišta, među ostalim, vraćanjem predmeta državnom odvjetniku.
- 15 Stoga sud koji je uputio zahtjev iznosi da se prvo prethodno pitanje odnosi na to jesu li, zabrana iz nacionalnog zakonodavstva da se, nakon pripremnog ročišta, raspravlja o nedostacima dostavljenih informacija u vezi s optužbom te, u tom pogledu, nemogućnost da se ti nedostaci isprave, u skladu s člankom 6. stavkom 3. Direktive 2012/13. Osobito se pita treba li tu odredbu primijeniti i nakon pripremnog ročišta, primjerice na sljedećim ročištima, nakon što je prikupljanje dokaza okončano, ali prije nego što sud odluči o meritumu optužnice. Osim toga, sud koji je uputio zahtjev smatra da navedena zabrana može biti nespojiva s člankom 47. prvim i drugim stavkom Povelje, koji se odnosi na pravo na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje.
- 16 Ako Sud zaključi da to nacionalno zakonodavstvo nije u skladu s pravom Unije, sud koji je uputio zahtjev pita se, u okviru drugog prethodnog pitanja, o načinu na koji treba ispraviti postupovni nedostatak povezan s pravom okrivljenika da sazna za ono što mu se stavlja na teret. Budući da, u skladu s presudom od 14. svibnja 2020., Staatsanwaltschaft Offenburg (C-615/18, EU:C:2020:376), članak 6. stavak 3. Direktive 2012/13 ima izravan učinak, potrebno je predvidjeti postupovno sredstvo koje u tu svrhu omogućuje da se taj izravan učinak ostvari.
- 17 U tom pogledu sud koji je uputio zahtjev smatra da postoje dva moguća postupovna pravna sredstva.

- 18 Prvo se sredstvo sastoji od toga da se primijeni široko protumačen članak 287. Zakonika o kaznenom postupku, kojim se dopušta izmjena optužbe, među ostalim, kada je državni odvjetnik počinio pogrešku pri sastavljanju optužnice. Takva izmjena popraćena je jamstvima koja su potrebna kako bi se okrivljenik mogao braniti. Konkretno, sudac daje mogućnost državnom odvjetniku da izvrši relevantne izmjene u sadržaju optužnice kako bi uklonio nejasnoće i praznine, a zatim o tome po službenoj dužnosti obavještava obranu i omogućava joj da se pripremi u odnosu na te izmjene, što osobito uključuje mogućnost podnošenja novih zahtjeva za dokaze. Međutim, taj sud navodi da nacionalni sudovi dosad nisu koristili mogućnost izmjene optužbe, u smislu navedenog članka 287., kako bi otklonili postupovne nedostatke optužnice, poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku.
- 19 Međutim sud koji je uputio zahtjev, s jedne strane, smatra da primjena tog postupovnog sredstva dovodi do toga da rješenje iz članka 248. stavka 3. Zakonika o kaznenom postupku nije u skladu s pravom Unije. S druge strane smatra da ta primjena zahtijeva da se postupovni nedostatak optužnice ispravi nakon završetka postupka prikupljanja dokaza, ali prije raspravljanja o meritumu.
- 20 Drugo moguće sredstvo sastoji se od neprimjene zabrane predviđene Zakonom o kaznenom postupku nakon reforme iz 2017. i od primjene postupovnog sredstva koje je bilo na snazi do te reforme, odnosno prekida sudskog postupka, vraćanja predmeta državnom odvjetniku kako bi sastavio novu optužnicu i ponovnog pokretanja postupka s novim saslušanjem svih svjedoka.
- 21 Stoga, u okviru drugog prethodnog pitanja, sud koji je uputio zahtjev nastoji saznati jesu li ta moguća postupovna sredstva u skladu s pravom Unije, a osobito s člankom 6. stavkom 3. Direktive 2012/13. Usto, s obzirom na članak 47. Povelje pita se koje je od navedenih postupovnih sredstava najusklađenije s pravom na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje.
- 22 Sud koji je uputio zahtjev pojašnjava da je Sud već odlučivao o istovjetnim činjeničnim okolnostima, to jest o optužnici koja sadržava postupovne nedostatke kojima se krši pravo okrivljenika da sazna što mu se stavlja na teret. Tako, proizlazi iz presuda od 5. lipnja 2018., Kolev i dr. (C-612/15, EU:C:2018:392) i od 12. veljače 2020., Kolev i dr. (C-704/18, EU:C:2020:92) da se nacionalnim zakonodavstvom treba predvidjeti dovoljno učinkovit mehanizam kako bi se ispravili nedostaci koje optužnica sadržava i koji utječu na prava okrivljenika iz članka 6. stavka 3. Direktive 2012/13, bilo posredstvom samog suda ili vraćanjem predmeta državnom odvjetniku. Međutim, sud koji je uputio zahtjev smatra da mu te presude ne omogućuju da odgovori na pitanja koja se postavljaju.
- 23 U tim je okolnostima Specializiran nakazatelen sad (Specijalizirani kazneni sud, Bugarska) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Je li nacionalna zakonska odredba, odnosno članak 248. stavak 3. [...] Zakonika o kaznenom postupku Republike Bugarske, u skladu s kojom se nakon završetka prvog ročišta u kaznenom postupku (pripremno ročište) ne predviđa nikakvo postupovno pravilo na temelju kojeg se mogu ispraviti nejasnoće i praznine u sadržaju optužnice koje dovode do povrede prava okrivljenika na informiranje o optužbama, u skladu s člankom 6. stavkom 3. Direktive 2012/13 i člankom 47. [Povelje]?

2. Ako je odgovor na to pitanje niječan: je li tumačenje nacionalnih odredbi o izmjeni optužbe koja državnom odvjetniku dopušta da na dan rasprave ispravi te nejasnoće i praznine u sadržaju optužnice na način da se stvarno i učinkovito uzme u obzir okrivljenikovo pravo na informiranje o optužbama u skladu s prethodno navedenim odredbama [Direktive 2012/13] kao i s člankom 47. [Povelje] ili je izuzimanje iz primjene nacionalne zabrane prekida sudskog postupka i vraćanja predmeta državnom odvjetniku radi sastavljanja nove optužnice u skladu s prethodno navedenim odredbama?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

24. Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 6. stavak 3. Direktive 2012/13 i članak 47. Povelje tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se ne predviđa postupovno sredstvo koje omogućuje ispravljanje, nakon prethodnog ročišta u kaznenom predmetu, nejasnoća i praznina u sadržaju optužnice kojom se povređuje pravo okrivljenika da mu se priopće detaljne informacije o optužbi.
25. Kao prvo, valja podsjetiti na to da članak 6. Direktive 2012/13 u odredbama koje sadržava definira pravila o pravu na informiranje o optužbama kojima je cilj osigurati pravičnost postupka i omogućiti djelotvorno ostvarivanje prava obrane (presuda od 13. lipnja 2019., Moro, C-646/17, EU:C:2019:489, t. 43. i rješenje od 14. siječnja 2021., UC i TD (Formalni nedostatci optužnice), C-769/19, neobjavljeno, EU:C:2021:28, t. 43.).
26. Kao što je to u biti navedeno u uvodnim izjavama 14. i 41. Direktive 2012/13, ona se temelji na pravima utvrđenima, među ostalim, u člancima 47. i 48. Povelje i teži promicanju tih prava. Konkretnije, članak 6. te direktive izričito potvrđuje aspekt prava na djelotvoran pravni lijek i prava obrane, iz članka 47. i članka 48. stavka 2. Povelje (vidjeti u tom smislu presude od 5. lipnja 2018., Kolev i dr., C-612/15, EU:C:2018:392, t. 88. i od 14. svibnja 2020., Staatsanwaltschaft Offenburg, C-615/18, EU:C:2020:376, t. 71.).
27. Kao drugo, što se tiče trenutka u kojem treba osigurati ostvarivanje postupovnih prava iz članka 6. stavka 3. Direktive 2012/13, Sud je istaknuo da je to, u načelu, prije nego što kazneni sud započne meritorno razmatrati optužbu i prije nego što otvori raspravu (vidjeti u tom smislu presudu od 12. veljače 2020., Kolev i dr., C-704/18, EU:C:2020:92, t. 39. i rješenje od 14. siječnja 2021., UC i TD (Formalni nedostatci optužnice), C-769/19, neobjavljeno, EU:C:2021:28, t. 44.).
28. U tom pogledu, Sud je presudio da se nijedna odredba Direktive 2012/13 ne protivi tomu da sud poduzme potrebne mjere za ispravljanje optužnice pod uvjetom da su prava obrane i pravo na pravični postupak valjano zaštićena (vidjeti u tom smislu presudu od 5. lipnja 2018., Kolev i dr., C-612/15, EU:C:2018:392, t. 94.).
29. Osim toga, Sud je već prihvatio da se informacije o optužbi dostavljene obrani, osobito što se tiče pravne kvalifikacije činjenica koje se stavljaju na teret, mogu naknadno mijenjati. Međutim, takve izmjene moraju se dostaviti okrivljeniku ili njegovu odvjetniku u trenutku u kojem oni još uvijek mogu na njih djelotvorno odgovoriti prije faze vijećanja. Ta je mogućnost u tom pogledu predviđena člankom 6. stavkom 4. Direktive 2012/13, kojim se propisuje da okrivljenici moraju

biti žurno obaviješteni o svim promjenama informacija koje su pružene u skladu s ovim člankom tijekom kaznenog postupka, kada je to potrebno radi osiguravanja pravičnosti postupka (vidjeti u tom smislu presudu od 5. lipnja 2018., Kolev i dr., C-612/15, EU:C:2018:392, t. 95.).

- 30 Iz cijele te sudske prakse proizlazi da se prava koja proizlaze iz članka 6. stavka 3. Direktive 2012/13 moraju osigurati tijekom cijelog kaznenog postupka i, dakle, u ovom slučaju i nakon pripremnog ročišta u kaznenom predmetu. Međutim, sud koji je uputio zahtjev navodi da se nakon reforme iz 2017. mogućnost prekida sudskog postupka i vraćanja predmeta državnom odvjetniku s uputom da ispravi postupovne nedostatke koje sadržava optužnica i sastavljanja nove optužnice može upotrijebiti na temelju članka 248. stavka 3. Zakonika o kaznenom postupku samo tijekom takvog ročišta, s obzirom na to da bugarski zakon ne previđa mehanizam za ispravljanje takvih nedostataka nakon tog ročišta.
- 31 Iz toga slijedi da takvo zakonodavstvo nije u skladu s člankom 6. stavkom 3. Direktive 2012/13 ni s člankom 47. Povelje s obzirom na to da, nakon navedene rasprave, nepostojanje postupovnog sredstva kojim se mogu ispraviti nedostaci u optužnici sprječava okrivljenika da dovoljno detaljno sazna o optužbama protiv njega, što može spriječiti učinkovito ostvarivanje prava obrane.
- 32 Slijedom toga, na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 6. stavak 3. Direktive 2012/13 i članak 47. Povelje treba tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se ne predviđa postupovno sredstvo koje omogućuje ispravljanje, nakon prethodnog ročišta u kaznenom predmetu, nejasnoća i praznina u sadržaju optužnice kojima se povređuje pravo okrivljenika da mu se priopće detaljne informacije o optužbi.

Drugo pitanje

- 33 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 6. stavak 3. Direktive 2012/13 i članak 47. Povelje tumačiti na način da se njima nalaže tumačenje nacionalnog zakona o izmjeni optužbe koje državnom odvjetniku omogućava ispravljanje nejasnoća i praznina koje optužnica sadržava na raspravi, pri čemu se aktivno i stvarno čuvaju prava obrane okrivljenika, ili te odredbe zahtijevaju da se zabrana prekida sudskog postupka i vraćanja predmeta državnom odvjetniku kako bi sastavio novu optužnicu, koja je predviđena nacionalnim zakonodavstvom, izuzme iz primjene.
- 34 Sud je već podsjetio na to da se u pravu Unije ne navodi koje je nacionalno tijelo odgovorno osigurati da okrivljenici uživaju prava zajamčena člankom 6. stavkom 3. Direktive 2012/13 ni koji postupak u tu svrhu treba slijediti (vidjeti u tom smislu presudu od 12. veljače 2020., Kolev i dr., C-704/18, EU:C:2020:92, t. 40. i rješenje od 14. siječnja 2021., UC i TD (Formalni nedostaci optužnice), C-769/19, neobjavljeno, EU:C:2021:28, t. 44.).
- 35 Tako je određivanje konkretnih načina provedbe članka 6. stavka 3. Direktive 2012/13 dio procesne autonomije država članica, pod uvjetom da se poštuje načelo ekvivalentnosti, koje zahtijeva da nacionalna pravila ne budu manje povoljna od onih koja uređuju slične situacije na koje se primjenjuje nacionalno pravo, i načelo djelotvornosti, koje zahtijeva da nacionalna postupovna pravila u praksi ne onemogućuju ili pretjerano otežavaju ostvarivanje pravâ koja dodjeljuje pravo Unije (vidjeti u tom smislu presudu od 12. veljače 2020., Kolev i dr., C-704/18, EU:C:2020:92, t. 48. i 49. i rješenje od 14. siječnja 2021., UC i TD (Formalni nedostaci optužnice), C-769/19, neobjavljeno, EU:C:2021:28, t. 47. do 49.).

- 36 Konkretno, članku 6. stavku 3. Direktive 2012/13 ne protivi se to da prava okrivljenika na informiranje o optužbi osigura ili državni odvjetnik nakon vraćanja predmeta u prethodni dio kaznenog postupka ili sud koji je uputio zahtjev kod odlučivanja o predmetu (vidjeti u tom smislu presudu od 12. veljače 2020., Kolev i dr., C-704/18, EU:C:2020:92, t. 44. i rješenje od 14. siječnja 2021., UC i TD (Formalni nedostaci optužnice), C-769/19, neobjavljeno, EU:C:2021:28, t. 46.).
- 37 U ovom slučaju valja istaknuti da u situaciji kad kazneni postupak u cijelosti nije okončan, ostvarivanje postupovnih prava iz članka 6. stavka 3. Direktive 2012/13 može se osigurati pod uvjetom da ili sud, u okviru raspravnog postupka, ima mogućnost sam ispraviti nepravilnosti koje sadržava optužnica ili da državni odvjetnik, kojemu je predmet vraćen, ima priliku to učiniti, pazeći da poštuje prava obrane (vidjeti u tom smislu presudu od 12. veljače 2020., Kolev i dr., C-704/18, EU:C:2020:92, t. 54. i 55. i rješenje od 14. siječnja 2021., UC i TD (Formalni nedostaci optužnice), C-769/19, neobjavljeno, EU:C:2021:28, t. 49.).
- 38 Sud je u tom pogledu naglasio da se u svakom slučaju i neovisno o trenutku u kojem su dostavljene informacije iz članka 6. stavka 3. Direktive 2012/13, okrivljeniku i njegovu odvjetniku mora, uz poštovanje načela kontradiktornosti i jednakosti oružja, odobriti dostatan rok za uvid u te informacije te oni moraju biti u mogućnosti učinkovito pripremiti obranu, podnijeti eventualna očitovanja i po potrebi podnijeti svaki zahtjev, osobito istražni zahtjev, koji bi imali pravo podnijeti na temelju nacionalnog prava (vidjeti u tom smislu presudu od 13. lipnja 2019., Moro, C-646/17, EU:C:2019:489, t. 53. i navedenu sudsku praksu i rješenje od 14. siječnja 2021., UC i TD (Formalni nedostaci optužnice), C-769/19, neobjavljeno, EU:C:2021:28, t. 50.).
- 39 S obzirom na pitanja koja je postavio sud koji je uputio zahtjev vezano uz to nalaže li se pravom Unije usklađeno tumačenje nacionalnog prava ili da se izuzme iz primjene odredba članka 248. stavka 3. Zakonika o kaznenom postupku, u obliku u kojem je nakon izmjene usvojene 2017., kako bi se primijenila odredba koja je do tada postojala i omogućilo da se prekine sudski postupak i vrati predmet državnom odvjetniku, važno je podsjetiti na to da, kako bi se osigurala učinkovitost svih odredbi prava Unije, načelo nadređenosti tog prava nalaže nacionalnim sudovima da u najvećoj mogućoj mjeri tumače svoje nacionalno pravo u skladu s pravom Unije (vidjeti u tom smislu presudu od 24. lipnja 2019., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, t. 57.).
- 40 Samo ako nacionalni propis nije moguće tumačiti u skladu sa zahtjevima prava Unije, nacionalni sud koji je zadužen za primjenu odredaba prava Unije dužan je osigurati njihov puni učinak izuzimajući iz primjene, prema potrebi, svaku suprotnu odredbu, pa bila ona i naknadna, a da pritom ne mora zatražiti ni čekati prethodno stavljanje izvan snage te nacionalne odredbe kroz zakonodavni ili bilo koji drugi postupak predviđen Ustavom (vidjeti u tom smislu presudu od 24. lipnja 2019., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, t. 58. i navedenu sudsku praksu).
- 41 Tako je, ako nije moguće provesti usklađeno tumačenje, svaki nacionalni sud kad odlučuje u okviru svoje nadležnosti dužan, kao tijelo države članice, izuzeti iz primjene sve nacionalne odredbe suprotne odredbi prava Unije koja ima izravan učinak u sporu u kojem odlučuje (vidjeti u tom smislu presudu od 24. lipnja 2019., Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, t. 61. i navedenu sudsku praksu). U tom pogledu, Sud je već presudio da treba smatrati da članak 6. stavak 3. Direktive 2012/13 ima takav izravni učinak (vidjeti u tom smislu presudu od 14. svibnja 2020., Staatsanwaltschaft Offenburg, C-615/18, EU:C:2020:376, t. 72.).

- 42 U ovom slučaju sud koji je uputio zahtjev navodi da mu nacionalno zakonodavstvo omogućuje široko tumačenje Zakonika o kaznenom postupku i, osobito, pravila o izmjeni optužbe iz članka 287. tog zakonika, čime mu se daje mogućnost ispravljanja postupovnih nedostataka koje optužnica sadržava. Konkretno, navodi da sud, kako bi poštovao prava obrane okrivljenika tijekom primjene tog članka 287., najprije daje mogućnost državnom odvjetniku da izvrši relevantne izmjene sadržaja optužnice kako bi uklonio nejasnoće i praznine, zatim o tome obavještava obranu i, naposljetku, omogućuje obrani da se pripremi za te izmjene, uključujući, ako je potrebno, podnošenje novih zahtjeva za dokaze.
- 43 Valja istaknuti da je takav mehanizam u skladu s člankom 6. stavkom 3. Direktive 2012/13 i člankom 47. Povelje jer omogućuje učinkovitu primjenu zahtjeva koji proizlaze iz tog članka 6. stavka 3. te također može osigurati pravo okrivljenika na djelotvornu sudsku zaštitu.
- 44 U tim okolnostima, s obzirom na to da sud koji je uputio zahtjev može dati usklađeno tumačenje Zakonika o kaznenom postupku s tim odredbama prava Unije, on nije dužan izuzeti iz primjene članak 248. stavak 3. Zakonika o kaznenom postupku, u njegovu obliku nakon izmjene usvojene tijekom 2017. Međutim, na sudu koji je uputio zahtjev je da izvrši potrebne provjere u tom pogledu.
- 45 S obzirom na prethodna razmatranja, na drugo pitanje valja odgovoriti tako da članak 6. stavak 3. Direktive 2012/13 i članak 47. Povelje treba tumačiti na način da je sud koji je uputio zahtjev dužan u najvećoj mogućoj mjeri usklađeno tumačiti nacionalno zakonodavstvo koje se odnosi na izmjenu optužbe, koje omogućuje državnom odvjetniku da ispravi nejasnoće i praznine u sadržaju optužnice na raspravi, pri čemu se aktivno i stvarno čuvaju prava obrane okrivljenika. Samo u slučaju da sud koji je uputio zahtjev smatra da usklađeno tumačenje u tom smislu nije moguće, on mora izuzeti iz primjene nacionalnu odredbu koja zabranjuje prekid sudskog postupka i vraćanje predmeta državnom odvjetniku kako bi on sastavio novu optužnicu.

Troškovi

- 46 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (deseto vijeće) odlučuje:

- 1. Članak 6. stavak 3. Direktive 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informiranje u kaznenom postupku i članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima treba tumačiti na način da im se protivi nacionalno zakonodavstvo kojim se ne predviđa postupovno sredstvo koje omogućuje ispravljanje, nakon prethodnog ročišta u kaznenom predmetu, nejasnoća i praznina u sadržaju optužnice kojima se povređuje pravo okrivljenika da mu se priopće detaljne informacije o optužbi.**
- 2. Članak 6. stavak 3. Direktive 2012/13 i članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima treba tumačiti na način da je sud koji je uputio zahtjev dužan u najvećoj mogućoj mjeri usklađeno tumačiti nacionalno zakonodavstvo koje se odnosi na izmjenu optužbe, koje omogućuje državnom odvjetniku da ispravi nejasnoće i praznine u sadržaju optužnice na raspravi, pri čemu se aktivno i stvarno čuvaju prava obrane**

okrivljenika. Samo u slučaju da sud koji je uputio zahtjev smatra da usklađeno tumačenje u tom smislu nije moguće, on mora izuzeti iz primjene nacionalnu odredbu koja zabranjuje prekid sudskog postupka i vraćanje predmeta državnom odvjetniku kako bi on sastavio novu optužnicu.

Potpisi